

Filip
De Pillecyn
in Pallieter

1922

1928

DE
DWAARS
LIGGER

Rik Van Cauwelaert

MANTEAU

Inhoud

Ten geleide — *Manu Waegemans* **9**

Inleiding: Kegelen met Pallieter — *Rik Van Cauwelaert* **13**

1922

02/04 Het geval-Mulier **28**

04/06 De Franse haan zit in 't Belgisch kickenkot **34**

16/07 Professor Daels **37**

13/08 Adiel De Beuckelaere **42**

20/08 Generaal Drubbel **47**

08/10 Adolphe Max **52**

26/11 Minister Nolf **56**

10/12 De Gruyter **61**

17/12 De Belgische begroting. Een merkwaardig plan **66**

31/12 Destrée **70**

1923

14/01 Minister Theunis **75**

21/01 Prosper Pouillet **79**

04/02 Raymond Colleye **84**

18/02 Eugeen Van Oye **88**

25/02 Alice Nahon **93**

25/03 Hendrik Borginon **98**

08/04 Jozef Muls **101**

17/06	Edward Anseele	105
24/06	de Broqueville	110
02/09	Jaspar	117
16/09	Cyriel Verschaeve	125
23/09	Mussolini	132
14/10	Paul-Emile Janson	137
18/11	Victor Delille	141
23/12	Fernand Neuray	145

1924

13/01	Camille Gutt	151
10/02	Wilson	158
17/02	Dosfel	165
24/02	Jef Simons	171
30/03	Paul Tschoffen	176
13/04	Berten Rodenbach	181
20/04	Minister Carton	186
01/06	Coppée	191
27/07	Generaal Baltia	197
24/08	Camille Huysmans	206
05/11	Louis Bernheim	213
16/11	Célestin Demblon	220
14/12	Arthur Buysse	226

1925

11/01	Herman Teirlinck	231
05/04	Pierre Nothomb	237
25/05	Generaal Hellebaut	244
31/07	Minister Janssen	250
29/10	Locarno	255
08/11	Albert I	261

1926		
03/01	August Borms	267
11/04	Lippens	273
27/06	Harry Baels	278
05/09	M. Shephard B. Clough	284
1927		
20/02	Kimbangu	289
21/05	Louis Franck	294
07/08	Joseph Jacquemotte	302
01/10	Maarschalk Pétain	309
18/12	Stanley—Boma	317
1928		
20/05	Lieven Gevaert	323
10/06	Koloniale zuiverheid + Gustaaf Sap	328

Ten geleide

Sinds de oprichting van het Filip De Pillecyn Comité in 2004 is heel wat onderzoek gedaan naar het leven en het werk van de Vlaamse auteur. Daarbij kwam niet alleen zijn literaire werk aan bod, maar ook zijn politieke carrière. Het Comité geeft daartoe de *Filip De Pillecyn Studies* uit, een jaarboek met nieuwe en originele studies over het leven en werk van De Pillecyn. Na ongeveer tien jaar studie zijn we tot het inzicht gekomen dat er nog hiaten waren, meer bepaald het journalistieke werk van De Pillecyn.

In 2014 hebben we het boek van Peter De Graef, *Portretten en polemieken. Het journalistieke werk van Filip De Pillecyn*, uitgegeven, de eerste en enige poging om een overzicht te geven van alles wat De Pillecyn als journalist gepresteerd heeft. Voor wie belangstelling heeft voor dit facet van zijn werk, is dit een ideale wegwijzer. In 2021 hebben we een aantal artikelen van onze jarenlange medewerker Etienne Van Neygen over de journalist De Pillecyn gepubliceerd (*Filip De Pillecyn. Flamingant en pacifist*), waaruit duidelijk bleek dat de ex-Fronter een hevig geëngageerd flamingant én antimilitarist was. In de *Filip De Pillecyn Studies* heeft Etienne ook uitvoerig gepubliceerd over diens rol in het satirische tijdschrift *Pallieter*. In 2021 verscheen van mijn hand *Filip De Pillecyn als journalist tijdens de Tweede Wereldoorlog*, waarin alle bijdragen in de Vlaamse pers tussen 1940 en 1943 zijn samengebracht, zodat de lezer zich een idee kan vormen of en in welke

mate de homo politicus Filip De Pillecyn gecollaboreerd heeft. In de *Studies* verschenen ten slotte mijn bijdragen over De Pillecyn als medewerker van het katholieke weekblad *De Vlaamse Linie* tussen 1949 en 1953 onder de schuilnaam Cactus.

Het contrast tussen de naoorlogse artikelen en die van tijdens het interbellum is enorm. Terwijl De Pillecyn in *De Vlaamse Linie* schreef voor het apostolisch katholieke blad van de jezùieten, liet hij in *Pallierter* al zijn flamingantische en pacifistische duivels los op het Belgische establishment, in een taal en stijl die ongeëvenaard waren. Vele van de daarin geuite meningen – onder andere over de koloniale politiek van België in Congo – doen modern aan. Daarom vonden we het opportuun om uit dit satirische weekblad van de woelige jaren twintig een bloemlezing samen te stellen van artikelen waarin De Pillecyn zich volledig kon laten gaan en die een goed idee geven van wat de man bezielde en waar hij voor stond. Omdat veel van de erin genoemde personen en gebeurtenissen nu niet meer bekend zijn, wordt elk stuk van commentaar voorzien.

Terwijl De Pillecyn nu bekendstaat als rechtse figuur, bieden zijn bijdragen in *Pallierter* een totaal ander beeld – dat van een progressieve intellectueel, met diepe belangstelling voor de Vlaamse zaak en een grondige afkeer van oorlog, uitbuiting, onderdrukking en geweld.

Gaston Durnez noemde Filip De Pillecyn ‘een der beste pen-
nen uit de toenmalige, jonge Vlaamse pers’ en stelde: ‘Wie de
atmosfeer uit die jaren wil leren kennen, moet *Pallierter* gelezen
hebben. De jonge schrijver (...) tekende in zijn hoofdartikels voor
het satirieke weekblad een scherp beeld van de toenmalige strijd.
Vele toespelingen en personages zijn nu duister geworden, maar
de toon alleen reeds is leerzaam voor de jongere generaties die
zovele zaken als vanzelfsprekend beschouwen waarvoor in die tijd

fel en bitsig werd gevochten tegen een ongelooflijke kortzichtigheid' (*De Standaard*, 23 oktober 1960).

Een woord van dank gaat uit naar het Archief voor Nationale Bewegingen (ADVNB), dat de volledige jaargangen van *Pallieter* heeft gedigitaliseerd, en Rik Van Cauwelaert, die als kenner van onze vaderlandse geschiedenis de stukken van het nodige commentaar heeft voorzien. De teksten van *Pallieter* heb ik gemoderniseerd qua spelling en interpunctie, en aperte tikfouten werden verbeterd.

Manu Waegemans

Voorzitter Filip De Pillecyn Comité

Bij alle in dit boek opgenomen stukken uit *Pallieter* vindt u na de titel telkens eerst de toelichting van Rik Van Cauwelaert (tegen een grijze achtergrond), gevolgd door de tekst van Filip De Pillecyn.

© 2024 Manteau / Standaard Uitgeverij nv,
Franklin Rooseveltplaats 12, B-2060 Antwerpen
en Rik van Cauwelaert

Vertegenwoordiging in Nederland:
New Book Collective, Utrecht
www.newbookcollective.com

Eerste druk november 2024

Omslagontwerp Herman Houbrechts
Opmaak binnenwerk Martijn Dentant, Armée de Verre Bookdesign
Auteursfoto Jan Crab
Redactie Emmanuel Waegemans

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevens-
bestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze,
hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op
welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming
van de uitgever.

ISBN 978 90 223 4142 1
D / 2024 / 0034 / 337
NUR 320